

รายงานการประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ด้านบริหาร

ครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๒

เมื่อวันพุธที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๒

ณ ห้องประชุม ๗๐๔ ชั้น ๗ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ผู้มาประชุม

๑. นายวัส ติงสมิตร	ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๒. นางฉัตรสุดา จันทร์ดียิ่ง	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๓. นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๔. นางอังคณา นีละไพจิตร	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๕. นางเตือนใจ ดีเทศน์	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๖. นายชาติชาย สุธกิตลม	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นายโสพล จริงจิตร	เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๒. นายไสว จันทะศรี	ผู้อำนวยการประจำคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๓. นายสรรพสิทธิ์ คุ้มประพันธ์	ผู้อำนวยการประจำคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๔. นายพริษฐ์ เอี่ยมพงษ์ไพบูลย์	ผู้อำนวยการประจำคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๕. นางสาวสุธาดา เมฆรุ่งเรืองกุล	ผู้อำนวยการประจำคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๖. นายภาคภูมิ วิชานดิรวัดน์	ผู้อำนวยการประจำคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๗. นางสาวรตญา กอบศิริกาญจน์	รองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๘. นางทรรษา บุญรัตน์	ที่ปรึกษาสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๙. นายคมสรรงค์ เมธีกุล	ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง
๑๐. นายพราหมณ์ นิยะบุตร	ผู้อำนวยการสำนักกิจการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๑๑. นางพิมพ์นัชชี่ ลีลาชัย	ผู้อำนวยการสำนักคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
๑๒. นางสาวเกศริน เตียวสกุล	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
๑๓. นางจันทกานต์ จตุรพาณิชย์ เกตุปราษฎ์	นักวิชาการสิทธิมนุษยชนเชี่ยวชาญ บังคับบัญชาข้าราชการในกลุ่มงานอำนวยการกิจการ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๑๔. นางสาวเบญจวรรณ อนุรักษรัชดา	นิติกรเชี่ยวชาญ บังคับบัญชาข้าราชการในกลุ่มงานเสนอแนะ การแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย ๑
๑๕. นางสาวนงเยาว์ ออบสุวรรณ	ผู้อำนวยการกลุ่มงานตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน ๑
๑๖. นางสาวสุวิภา เลอเลิศศักดิ์ดา	ผู้อำนวยการกลุ่มงานคลัง
๑๗. นางสาวเสาวภา พิลาคง	นักวิชาการสิทธิมนุษยชนชำนาญการ
๑๘. นางสาวทิพย์ธีรา รัมมณีย์	นักวิชาการสิทธิมนุษยชนชำนาญการ
๑๙. นางสาวปวีณา จันทร์เอียด	นิติกรชำนาญการ

๒๐. นายพลภัฏฐ์ สุภาพหาร	นิติกรปฏิบัติการ
๒๑. นายเจษฎา ปัญญาวงศ์	นักวิชาการสิทธิมนุษยชนปฏิบัติการ
๒๒. นายวศิษฐ์ อีริวิโรจน์	นักวิชาการสิทธิมนุษยชนปฏิบัติการ
๒๓. นางสาวสุจิตรา บนสูงเนิน	นักวิชาการสิทธิมนุษยชน
๒๔. นายธรรมนุญ เส็มยัง	นิติกร
๒๕. นางสาวกวิศรา สมทรัพย์	ผู้ช่วยเลขานุการประจำประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

เริ่มประชุมเวลา ๑๐.๐๐ น.

นายวัส ดิงสมิตร ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กล่าวเปิดการประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ด้านบริหาร ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุม

- รายงานการประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ด้านบริหาร ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๒

เมื่อวันอังคารที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๒

สำนักกิจการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยกลุ่มงานอำนวยการกิจการ กสม. เสนอที่ประชุมพิจารณารับรองรายงานการประชุม กสม. ด้านบริหาร ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๒ เมื่อวันอังคารที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๒ รวม ๑๖ หน้า

มติที่ประชุม รับรองรายงานการประชุมโดยไม่มีการแก้ไข

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

รายงานสรุปผลการติดตามความเคลื่อนไหวของร่างกฎหมายที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม - ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๒)

นางสาวปวีณา จันทร์เอียด นิติกรชำนาญการ สำนักกฎหมาย เสนอที่ประชุมว่า สำนักงาน กสม. โดยสำนักกฎหมาย ได้มีหนังสือ ที่ สม ๐๐๐๘/๔๒๗ ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๒ กราบเรียนประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เพื่อเสนอรายงานสรุปผลการติดตามความเคลื่อนไหวของร่างกฎหมายที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม - ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๒) ซึ่งเป็นการติดตามและเฝ้าระวังร่างกฎหมายที่อาจมีประเด็นกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ตามมาตรา ๒๔๗ (๓) แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ประกอบกับมาตรา ๒๖ (๓) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยมีร่างกฎหมายที่ได้ดำเนินการติดตามความเคลื่อนไหว ดังนี้

๑. ร่างกฎหมายที่รอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ในวาระที่ ๑ จำนวน ๑ ฉบับ ได้แก่

๑) ร่าง พ.ร.บ. กิจาามวย (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๒. ร่างกฎหมายที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในวาระที่ ๒

จำนวน ๒ ฉบับ ได้แก่

๑) ร่าง พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้อุทธรณ์

สูญหาย พ.ศ.

๒) ร่าง พ.ร.บ. ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.

๓. ร่างกฎหมายที่ผ่านการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในวาระที่ ๓ (สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีมติเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย) ซึ่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีมติเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย จำนวน ๑๗ ฉบับ ในจำนวนนี้ได้มีกฎหมายบางฉบับที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ประกอบด้วย

๑) พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๒)

๒) พ.ร.บ. คຸ້ມครองแรงงาน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๒)

๓) พ.ร.บ. การทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๖๒)

๔) ร่าง พ.ร.บ. การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.

๕) ร่าง พ.ร.บ. การไกล่เกลี่ยคดีอาญาในชั้นการสอบสวน พ.ศ.

๖) ร่าง พ.ร.บ. จราจรทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๗) ร่าง พ.ร.บ. อุทยานแห่งชาติ พ.ศ.

๘) ร่าง พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ.

๙) ร่าง พ.ร.บ. การพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ.

๑๐) ร่าง พ.ร.บ. ส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ.

๑๑) ร่าง พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๑๒) ร่าง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๑๓) ร่าง พ.ร.บ. คຸ້ມครองแรงงานในงานประมง พ.ศ.

๑๔) พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒)

๑๕) ร่าง พ.ร.บ. คຸ້ມครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.

๑๖) ร่าง พ.ร.บ. การรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ.

๑๗) ร่าง พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.

รายละเอียดปรากฏตามเอกสารประกอบการประชุม

จึงเสนอที่ประชุมเพื่อโปรดทราบ

ความเห็นที่ประชุม

๑. นายภาคภูมิ วิธานศิริวัฒน์ ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เสนอที่ประชุมว่า นอกจากการติดตามความเคลื่อนไหวของร่างกฎหมายดังกล่าวข้างต้นแล้ว ขอให้ติดตามความเคลื่อนไหวในการพิจารณาร่าง พ.ร.บ. การจดทะเบียนคู่ชีวิต พ.ศ. และร่าง พ.ร.บ. สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติด้วย

๒. นายชาติชาย สุทธิกลิ่น กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สอบถามว่า ร่าง พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ไม่ผ่านการพิจารณาของสภา

นิติบัญญัติแห่งชาติ ในวาระที่ ๒ แต่ในเอกสารประกอบการประชุมในส่วนร่างกฎหมายที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในวาระที่ ๒ กลับยังพบรายชื่อร่าง พ.ร.บ. ดังกล่าวในเอกสาร

๓. นางสาวปวีณา จันทร์เอียด นิติกรชำนาญการ สำนักกฎหมาย ชี้แจงว่า แม้สภานิติบัญญัติแห่งชาติจะมีมติต่อร่าง พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุญคนสูญหาย พ.ศ. ในวาระที่ ๒ แล้วว่า ไม่ผ่านการพิจารณา อย่างไรก็ตาม ในเว็บไซต์ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ยังปรากฏสถานะของร่าง พ.ร.บ. ดังกล่าวว่า อยู่ในการพิจารณาวาระที่ ๒

มติที่ประชุม รับทราบ และมอบสำนักงาน กสม. โดยสำนักกฎหมายดำเนินการตามความเห็นที่ประชุมต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

๔.๑ การดำเนินการตามมติที่ประชุม กสม. ด้านบริหาร ครั้งที่ ๕/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ กรณีการเดินทางไปปฏิบัติงานของกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (นางเตือนใจ ดีเทศน์) ณ สมาพันธรัฐสวิส

นายคมสรณ์ เมธิกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง เสนอที่ประชุมว่า ตามที่สำนักงาน กสม. โดยสำนักบริหารกลาง ได้มีหนังสือ ที่ สม ๐๐๐๑/๙๐๘ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๒ กราบเรียนประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เพื่อเสนอการดำเนินการตามมติที่ประชุม กสม. ด้านบริหาร ครั้งที่ ๕/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ กรณีการเดินทางไปปฏิบัติงานของกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (นางเตือนใจ ดีเทศน์) ณ สมาพันธรัฐสวิส ระหว่างวันที่ ๒๙ กันยายน ถึง ๙ ตุลาคม ๒๕๖๑ สำนักงาน กสม. ได้พิจารณาตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องแล้ว จึงพิจารณาอนุมัติการเบิกจ่ายค่าบัตรโดยสารเครื่องบินเที่ยวกลับ ในวันที่ ๘ - ๙ ตุลาคม ๒๕๖๑ และอนุมัติการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายทั้งหมดสำหรับการเดินทางไปปฏิบัติงานดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว

รายละเอียดปรากฏตามเอกสารประกอบการประชุม

จึงเสนอที่ประชุมเพื่อโปรดทราบ

ความเห็นที่ประชุม

ขอขอบคุณสำนักงาน กสม. ที่ทำให้เกิดความชัดเจนในการเดินทางไปปฏิบัติงานของ กสม.

มติที่ประชุม รับทราบ

๔.๒ การประชุมเพื่อพิจารณาร่างรายงานผลการเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการของคณะทำงานสหประชาชาติด้านสิทธิมนุษยชนกับบริษัทข้ามชาติและองค์กรธุรกิจอื่น ๆ

นางสาวทิพย์ธีรา รัมมณีย์ นักวิชาการสิทธิมนุษยชนชำนาญการ สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ เสนอที่ประชุมว่า ตามที่สำนักงาน กสม. โดยสำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ได้มีหนังสือด่วนมาก ที่ สม ๐๐๐๗/๔๖๒ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๒ กราบเรียนประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เพื่อเสนอเรื่อง การประชุมเพื่อพิจารณาร่างรายงานผลการเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการของคณะทำงานสหประชาชาติด้านสิทธิมนุษยชนกับบริษัทข้ามชาติและองค์กรธุรกิจอื่น ๆ ตามที่กระทรวงการต่างประเทศได้มีหนังสือด่วนมาก ที่ กต ๑๐๐๒/ว ๖๓๕ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๒ เรื่อง การประชุมเพื่อพิจารณาร่างรายงานผลการเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการของคณะทำงานสหประชาชาติด้านสิทธิมนุษยชนกับบริษัทข้ามชาติและองค์กรธุรกิจอื่น ๆ แจ้งว่า คณะผู้แทนถาวรไทยประจำสหประชาชาติ ณ นครเจนีวา ได้รับรายงานผลการเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการของคณะทำงานสหประชาชาติด้านสิทธิมนุษยชนกับบริษัทข้ามชาติและองค์กรธุรกิจอื่น ๆ

ระหว่างวันที่ ๒๖ มีนาคม ถึง ๔ เมษายน ๒๕๖๑ เพื่อขอให้รัฐบาลไทยพิจารณาร่างรายงานดังกล่าว กระทรวงการต่างประเทศจึงขอให้สำนักงาน กสม. พิจารณาจัดเตรียมข้อมูลในส่วนที่รับผิดชอบ โดยเฉพาะ (๑) ข้อเสนอปรับแก้ในเชิงข้อเท็จจริง (หากมี) และ (๒) ข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและ/หรือข้อมูลชี้แจงที่จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำเอกสารแนบท้าย โดยส่งให้กระทรวงการต่างประเทศ ภายในวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๒ และขอให้ส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมในวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๒ เวลา ๑๔.๐๐ น. ณ กระทรวงการต่างประเทศ เพื่อพิจารณาร่างรายงานผลการเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการของคณะทำงานสหประชาชาติด้านสิทธิมนุษยชนกับบริษัทข้ามชาติและองค์กรธุรกิจอื่น ๆ ระหว่างวันที่ ๒๖ มีนาคม ถึง ๔ เมษายน ๒๕๖๑

สรุปภาพรวมรายงานของคณะทำงานฯ ได้กล่าวถึงความก้าวหน้าของประเทศไทยในการนำหลักการ UNGPs มาใช้ภายในประเทศ โดยกล่าวว่าประเทศไทยเป็นประเทศเดียวที่นายกรัฐมนตรีส่งสัญญาณสนับสนุนการทำธุรกิจที่เคารพสิทธิมนุษยชนในระดับนโยบาย และมีความก้าวหน้าในการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติที่รัฐบาลเป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งต่างจากประเทศอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี ร่างรายงานฯ ยังกล่าวถึงปัญหาและข้อท้าทายหลายประการที่เกิดขึ้นในประเทศไทย และชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องผลักดันวาระธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนให้มีความสำคัญและแพร่หลายมากขึ้น ได้แก่

- ๑) การมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจในวาระธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน
- ๒) รัฐในฐานะผู้กระทำการทางเศรษฐกิจ
- ๓) ความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชนและผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนาขนาดใหญ่

โดยเฉพาะเรื่องการประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมและทางสังคม เขตเศรษฐกิจพิเศษ และการลงทุนของไทยในต่างประเทศ

- ๔) นักปกป้องสิทธิมนุษยชนและพื้นที่ภาคพลเมือง
- ๕) การค้ามนุษย์และการใช้แรงงานบังคับ
- ๖) แรงงานข้ามชาติ
- ๗) คนพิการ
- ๘) ผู้ค้าบริการทางเพศ
- ๙) มุมมองเพศสภาพต่อธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน
- ๑๐) ชนกลุ่มน้อยทางชาติพันธุ์
- ๑๑) การเข้าถึงการเยียวยาในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ การเยียวยาทางศาล การเยียวยานอกศาล และกลไกการร้องทุกข์ในระดับปฏิบัติการ

- ๑๒) แผนปฏิบัติการระดับชาติ

ทั้งนี้ คณะทำงานฯ ได้ให้ข้อเสนอแนะแก่ภาครัฐบาล ฝ่ายต่าง ๆ โดยข้อเสนอเกี่ยวกับบทบาทของ กสม. ปรากฏในข้อ ๑๕ ของเอกสารสรุปร่างรายงานฯ

สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศพิจารณาแล้วเห็นว่า ไม่มีข้อแก้ไขในส่วนของข้อกำหนดที่มีการอ้างอิงตามร่างรายงานฯ และได้ประสานขอความร่วมมือจากสำนักคุ้มครองสิทธิมนุษยชนดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ กสม. และแจ้งข้อแก้ไข (หากมี) ซึ่งสำนักคุ้มครองสิทธิมนุษยชนแจ้งแก้ไข ดังนี้

- ๑) ข้อ ๔ (๑) แก้ไขจำนวนรัฐวิสาหกิจจาก “๕๕” แห่ง เป็น “๕๖” แห่ง

๒) ข้อ ๕.๑ (๑) แก้ไขจำนวนข้อร้องเรียนเกี่ยวกับผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชนจากการประกอบธุรกิจ จากจำนวน “๒,๑๑๙” เรื่อง เป็น “๒,๑๙๙” เรื่อง

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีดังนี้

๑) คณะทำงานฯ เสนอแนะว่า กสม. ควรมีบทบาทเชิงรุกในการสร้างความตระหนักเกี่ยวกับหลักการชี้แนะฯ และสนับสนุนการเสริมสร้างศักยภาพของภาคธุรกิจในการประเมินสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้านและมีประสิทธิภาพ

๒) คณะทำงานฯ เสนอแนะว่า กสม. ควรคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชนและจัดทำข้อเสนอแนะต่อรัฐบาลให้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๓) คณะทำงานฯ เสนอแนะว่า กสม. ควรจัดให้มีการเยียวยาอย่างมีประสิทธิภาพแก่บุคคลและชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกิจ

๔) คณะทำงานฯ เสนอแนะว่า กสม. ควรมีอำนาจไกล่เกลี่ยและทำคำสั่งเยียวยาที่สามารถบังคับได้ รวมถึงการกำหนดค่าชดเชย

๕) คณะทำงานฯ เสนอแนะว่า กสม. ควรมีอำนาจโดยชัดแจ้งในการร่วมมือกับสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของประเทศอื่น ๆ ในการจัดการกับกรณีข้ามพรมแดน

จึงขอให้ที่ประชุมพิจารณาความถูกต้องของข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในร่างรายงานฯ รวมทั้งข้อมูลที่เป็นพัฒนาการในการดำเนินงานของ กสม. หลังจากทีคณะทำงานฯ มาเยือนประเทศไทยตามที่เหมาะสมเพื่อประโยชน์ในการอภิปราย/ชี้แจงของผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศในการประชุมคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติต่อไป โดยผู้แทนของสำนักงาน กสม. จะได้เสนอข้อมูลแก่ที่ประชุมของกระทรวงการต่างประเทศในวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๒ เวลา ๑๔.๐๐ น. ตามแนวทางของที่ประชุม กสม. ต่อไป

รายละเอียดปรากฏตามเอกสารประกอบการประชุม

จึงเสนอที่ประชุมเพื่อโปรดพิจารณา

ความเห็นที่ประชุม

๑. วันนี้ขอให้ที่ประชุมพิจารณาปัญหาข้อเท็จจริงตามร่างรายงานผลการเยือนประเทศไทยฯ ๒ ส่วน ส่วนแรกคือข้อเท็จจริงตามร่างรายงานดังกล่าวในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ กสม. ถูกต้องครบถ้วนแล้วหรือไม่ ส่วนหลังคือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของ กสม. ข้อ ๑ ถึงข้อ ๓ กสม. ยังไม่ได้ทำดังข้อเสนอแนะหรือ

๒. นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เสนอที่ประชุมว่า ในส่วนของความก้าวหน้าหลังจากที่คณะทำงานฯ มาเยือนไทย มีดังนี้

- จัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus group) ณ โรงแรมตีวาน่า พลาซ่า ป่าตอง ภูเก็ต อำเภอ กระทุ้ง จังหวัดภูเก็ต เพื่อเป็นการเผยแพร่และสร้างความรู้เบื้องต้นในเรื่องการตรวจสอบด้านสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน (Human Rights Due Diligence)” และรายการตรวจสอบ CHECKLIST ของธุรกิจการโรงแรม (ซึ่ง กสม. ได้ดำเนินการจัดทำเป็นคู่มือฯ เสร็จเรียบร้อยแล้ว) โดยเป็นการให้คำแนะนำกับผู้ประกอบการธุรกิจการโรงแรมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ในประเด็นสิทธิมนุษยชนที่อาจเกี่ยวข้องกับธุรกิจการโรงแรม และ Checklist เรียงตามสิทธิที่อาจได้รับผลกระทบ

- จัดสัมมนาวิชาการ เรื่อง “รัฐวิสาหกิจไทยสู่ต้นแบบการทำธุรกิจที่เคารพสิทธิมนุษยชน : Leading by Example” ณ ศูนย์ประชุมวายุภักษ์ ห้องประชุมออดิทอเรียม (ชั้น ๒ อาคาร ทรงกลม) โรงแรม

เซ็นทรัลราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร เพื่อเผยแพร่และส่งเสริมให้รัฐวิสาหกิจไทยเห็นประโยชน์ ตระหนักถึงความสำคัญและเป็นต้นแบบในการดำเนินธุรกิจที่เคารพสิทธิมนุษยชน

- จัดสัมมนาวิชาการระดับชาติ เรื่อง “การขับเคลื่อนหลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน” ณ โรงแรมดุสิตธานี กรุงเทพฯ เพื่อให้ทุกภาคส่วนตระหนักถึงความสำคัญของการป้องกันมิให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนและผลในทางปฏิบัติต่อการดำเนินการตามปฏิญญาความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนหลักการชี้แนะว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติในประเทศไทย รวมถึงสร้างการรับรู้ในการนำคู่มือ การประเมินผลสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้านไปปรับใช้ในการดำเนินธุรกิจให้เกิดความยั่งยืน

- จัดสัมมนา เรื่อง “ธุรกิจการโรงแรมและท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตสู่ต้นแบบการทำธุรกิจที่เคารพสิทธิมนุษยชน ตามหลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน” ณ ห้องภูเก็ต แกรนด์บอลรูม โรงแรมรอยัล ภูเก็ต ซิตี้ อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต เพื่อเผยแพร่และขยายผลแนวทางการทำธุรกิจที่เคารพสิทธิมนุษยชนตามหลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (UN Guiding Principles on Business and Human Rights: UNGPs) และได้มอบเกียรติบัตรให้แก่โรงแรมนำร่องที่นำหลักการชี้แนะไปดำเนินการในการประกอบธุรกิจของตนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับธุรกิจการโรงแรมและท่องเที่ยวให้สามารถนำแนวทางดังกล่าวไปปรับใช้กับธุรกิจของตนได้

- จัดสัมมนาวิชาการระดับชาติ เรื่อง “การเข้าถึงกระบวนการเยียวยาที่มีประสิทธิภาพตามหลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน” ณ โรงแรม อนันตรา ริเวอร์ไซด์ อาคารอวานี เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (UN Guiding Principles on Business and Human Rights) ให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ที่ทำหน้าที่เป็นกลไกทางการยุติธรรมของรัฐ (State – based Judicial Mechanisms) กลไกการร้องทุกข์ที่ไม่ใช่กระบวนการยุติธรรมโดยรัฐ (State-based Non-judicial Mechanisms) และกลไกการร้องทุกข์ในระดับปฏิบัติการโดยภาคธุรกิจรวมถึงสมาคมอุตสาหกรรม ตามหลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ให้มีการนำหลักการชี้แนะฯ ไปดำเนินการให้เกิดผลในทางปฏิบัติ และแสวงหาแนวทางและความร่วมมือระหว่างกลไกต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนหลักการชี้แนะฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้าถึงการเยียวยาให้เกิดผลในทางปฏิบัติในประเทศไทยอย่างมีประสิทธิภาพ

- จัดอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรสิทธิมนุษยชนสำหรับรัฐวิสาหกิจ ให้กับรัฐวิสาหกิจ จำนวน ๓๐ องค์กร

- จัดทำข้อเสนอแนะในการทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน จำนวน ๑๒ ข้อ ซึ่งปัจจุบันได้มีหนังสือตอบจากคณะรัฐมนตรีว่าได้มอบให้หน่วยงานต่าง ๆ ไปดำเนินการตามข้อเสนอแนะ ที่ กสม. เสนอ ซึ่งล่าสุดกรมบัญชีกลางได้มีหนังสือขอทราบและขอเอกสารเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนกรณีการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนในประเด็นรัฐควรรับประกันการเคารพสิทธิมนุษยชนในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง

๓. นายวิส ดิงสมิตร ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เสนอที่ประชุมว่า ขอให้ นางสาวนงเยาว์ ออบสุวรรณ ผู้อำนวยการกลุ่มงานตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน ๑ สำนักคุ้มครองสิทธิมนุษยชน นำข้อมูลตามที่นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เสนอส่งให้สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ และขอให้เพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร HREP ของ กสม. ด้วย ในกรณีที่เกี่ยวกับข้อเท็จจริงขององค์กรอื่น หากทราบว่าจะยังไม่ถูกต้องครบถ้วนก็อาจจะแจ้งให้ที่ประชุมทราบตามความเหมาะสม

๔. นายสรรพลสิทธิ์ คุ้มประพันธ์ ผู้อำนวยการประจำคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เสนอที่ประชุมว่า ตามหนังสือของนาย Surya Deva ขอให้พิจารณาข้อผิดพลาดของข้อเท็จจริงเกี่ยวกับรายงานผลการเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ และเห็นว่า กสม. ควรมีการหารือเกี่ยวกับข้อเสนอนี้ของคณะทำงานฯ ดังกล่าว และชี้แจงข้อเท็จจริงที่ถูกต้องต่อไป

๕. นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เสนอที่ประชุมว่า ตามหนังสือของกระทรวงการต่างประเทศระบุให้รัฐบาลไทยพิจารณาร่างรายงาน โดยหากมีข้อเสนอปรับแก้ในเชิงข้อเท็จจริงขอให้แจ้งฝ่ายเลขานุการของคณะทำงานฯ ภายใน ๔ สัปดาห์ ซึ่งเห็นว่า กสม. สามารถนำเสนอข้อมูลไปยังคณะทำงานฯ ได้

๖. นางสาวสุชาดา เมฆรุ่งเรืองกุล ผู้อำนวยการประจำคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เสนอที่ประชุมว่า ขอให้ตรวจสอบข้อมูลในข้อ ๑๔, ๑๗, ๒๕, ๒๖ และข้อ ๓๑ - ๓๔ ว่าถูกต้องหรือไม่ อย่างไร

๗. นางอังคณา นีละไพจิตร กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เสนอที่ประชุมว่า ตามข้อ ๑๗ เรื่องโรงไฟฟ้าถ่านหินเทพา กสม. ได้ดำเนินการตรวจสอบเสร็จแล้ว โดยศาลได้พิพากษายกฟ้องผู้ชุมนุมทั้งหมดแต่ให้ปรับแกนนำผู้ชุมนุมสองคน กรณีคนรักรักษาบ้านเกิดที่วังสะพุง เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๑ ศาลจังหวัดเลยได้พิพากษาให้บริษัทเหมืองหินปูนสิ่งแวดล้อมทั้งในและนอกเหมือง โดยรับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมดจนกว่าสิ่งแวดล้อมจะกลับสู่สภาพเดิม และให้เยียวยากลุ่มคนรักรักษาบ้านเกิด ๑๔๙ ครอบครัว ๆ ละ ๑๐๔,๐๐๐ บาท กรณีผู้บริการทางเพศ กสม. ได้มีรายงานและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าวแล้ว หากหน่วยงานรัฐนำข้อเสนอแนะของ กสม. ไปปฏิบัติจะแก้ปัญหาคือ และกรณีมุมมองเพศสภาพต่อธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ประเด็นการคุกคามทางเพศในการทำงาน ครม. ได้รับข้อเสนอของ กสม. ให้มีมาตรการป้องกันการคุกคามทางเพศในการทำงานในหน่วยงานภาครัฐ อย่างไรก็ตามปัญหาการคุกคามทางเพศในการทำงานยังเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากหน่วยงานต่าง ๆ ไม่ได้นำมาปฏิบัติอย่างจริงจัง

๘. นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เสนอที่ประชุมว่า ข้อเสนอแนะของคณะทำงานฯ เกี่ยวกับบทบาทของ กสม. ได้ดำเนินการเรื่องใดไปบ้างแล้วจากข้อเสนอแนะใน ๕ ข้อ ดังนี้

- ข้อที่ ๑ ขอชี้แจงว่า ในการจัดสัมมนาเรื่อง การเผยแพร่และขับเคลื่อนหลักการชี้แนะว่าด้วยเรื่องธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติในประเทศไทย กสม. ได้ดำเนินการจัดทำปฏิญญาความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนหลักการชี้แนะว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติในประเทศไทย และมีการลงนามโดยองค์กรภาคธุรกิจ ๓ องค์กร คือ สภาหอการค้า สมาคมอุตสาหกรรม และสมาคมธนาคารไทย รวมทั้งสมาคมเครือข่ายโกลบอลคอมแพ็กประเทศไทย ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ๓ กระทรวง ประกอบด้วย กระทรวงยุติธรรม กระทรวงการต่างประเทศ และกระทรวงพาณิชย์ เพื่อขับเคลื่อนหลักการชี้แนะฯ ในประเทศไทย โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นสักขีพยาน และได้ดำเนินการ ดังนี้

๑.๑ จัดสัมมนาเรื่อง “การเผยแพร่และขับเคลื่อนหลักการชี้แนะว่าด้วยเรื่องธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติในประเทศไทย” ณ ห้องประชุม อาคารสหประชาชาติ กรุงเทพมหานคร เพื่อให้มีการนำหลักการชี้แนะฯ มาเผยแพร่ในประเทศไทยโดยมุ่งหวังให้ภาคส่วนต่างๆ ได้รับทราบและทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการเคารพและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในบริบทของธุรกิจตามหลักการชี้แนะว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ

๑.๒ จัดสัมมนาเรื่อง “ธุรกิจการท่องเที่ยวและการโรงแรมกับการเคารพสิทธิมนุษยชนตามหลักการชี้แนะของสหประชาชาติ” ณ จังหวัดภูเก็ต โดยมีความมุ่งหวังที่จะใช้เป็นโครงการนำร่อง (Pilot Project) ในการเผยแพร่หลักการชี้แนะขององค์การสหประชาชาติเรื่องสิทธิมนุษยชนสำหรับธุรกิจ (UNGP) เพื่อสร้างความตระหนักให้ภาคธุรกิจคำนึงถึงประโยชน์และความสำคัญของการดำเนินธุรกิจโดยเคารพสิทธิมนุษยชน และเพื่อส่งเสริมการเติบโตของภาคธุรกิจการท่องเที่ยวและการโรงแรมอย่างมั่นคง (Stable) และยั่งยืน (Sustainable)

๑.๓ กสม. สนับสนุนให้ภาคธุรกิจประเมินสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน โดย กสม. ได้จัดทำคู่มือ HRDD ให้กับธุรกิจการท่องเที่ยวและการโรงแรม และธุรกิจทั่วไป โดยผลักดันให้ธุรกิจการโรงแรมนำไปใช้แล้ว

- ข้อที่ ๒ กสม. ได้มีข้อเสนอแนะไปยังสภานิติบัญญัติแห่งชาติและรัฐบาลสนับสนุนให้การแก้ไขพระราชบัญญัติประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยเพิ่ม มาตรา ๑๖๑/๑ และปัจจุบันมีการประกาศใช้บังคับพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ฉบับที่ ๓๔ และมีการเพิ่ม มาตรา ๑๖๑/๑ เกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมการใช้สิทธิฟ้องร้องดำเนินคดีหรือการดำเนินกระบวนการพิจารณาในคดีอาญาแล้ว

- ข้อที่ ๓ ปัจจุบัน กสม. มีหน้าที่และอำนาจในการเยียวยาที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๑) และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ตามมาตรา ๒๖ (๑) ได้ให้หน้าที่และอำนาจไว้แล้ว แต่ขาดความชัดเจนว่าทำได้แค่ไหน อย่างไร

- ข้อที่ ๔ กสม. ได้มีข้อเสนอแนะไปยัง สนช. และรัฐบาลในเรื่องพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และปัจจุบันพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มีการประกาศใช้เป็นกฎหมายแล้ว แต่มีข้อสังเกตว่า กสม. จะสามารถใช้พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาไกล่เกลี่ยได้หรือไม่

๙. นายวัส ติงสมิตร ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เสนอที่ประชุมว่าตามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของ กสม. ข้อ ๓ ต้องชี้แจงว่า กสม. ดำเนินการอะไรบ้าง และสิ่งที่ กสม. ดำเนินการไปแล้วเพียงพอหรือไม่ อย่างไร

๑๐. นายสรรพลสิทธิ์ คุ้มประพันธ์ ผู้อำนวยการประจำคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เสนอที่ประชุมว่า ข้อเสนอดังกล่าวตามรายงานเป็นข้อเสนอแนะที่คณะทำงานมีต่อรัฐบาลเพื่อเสนอให้รัฐบาลพิจารณาว่า กสม. ดำเนินการอะไรได้ และควรเพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจอะไรบ้าง และเห็นว่าข้อเสนอแนะของคณะทำงานฯ เป็นคุณต่อ กสม.

๑๑. นางเตือนใจ ดีเทศน์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เสนอที่ประชุมว่า ตามข้อเสนอแนะข้อ ๕ ควรเพิ่มเติมว่า กสม. ควรมีหน้าที่และอำนาจ และมีระบบความร่วมมือกับสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของประเทศอื่น ๆ ในการจัดการกรณีข้ามพรมแดน ซึ่งจะเป็ประโยชน์กับการทำงานของ กสม. จากการทำงานที่ผ่านมา ประเทศอื่น ๆ มีความประสงค์ที่จะทำงานร่วมกันแต่จะต้องมีความตกลงให้เกิดความชัดเจนก่อน ในประเด็นการเยียวยาถือว่า กสม. ได้ดำเนินงานและประสบความสำเร็จในกรณีเรื่องเขตเศรษฐกิจพิเศษที่แม่สอด และการดำเนินการเกี่ยวกับ HRDD ควรมีการกำหนดผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนก่อนที่จะเริ่มดำเนินการโครงการต่าง ๆ

๑๒. นายชาติชาย สุทธิกลม กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เสนอที่ประชุมว่า ขอให้ที่ประชุมพิจารณาข้อเท็จจริงในรายงานของคณะทำงานฯ ว่ามีข้อมูลอะไรที่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริงหรือไม่ อย่างไร และ

ชี้แจงพัฒนาการที่เกิดขึ้นหลังจากคณะทำงานฯ เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ระหว่างวันที่ ๒๖ มีนาคม - ๔ เมษายน ๒๕๖๑ ว่ามีการดำเนินการอย่างไรบ้าง และเห็นว่าข้อเสนอแนะของคณะทำงานฯ ถือว่าเป็นคุณกับ กสม.

มติที่ประชุม เห็นชอบตามที่เสนอและขอให้เพิ่มเติมข้อมูลตามความเห็นของที่ประชุม และมอบให้สำนักงาน กสม. โดยสำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๔.๓ การหารือในเรื่องการจัดทำบันทึกข้อตกลง (MOU) ระหว่างสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติกับคณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นายโสพล จริงจิตร เลขานุการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เสนอที่ประชุมว่า สืบเนื่องจากคณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (องค์การมหาชน) หรือ ITD ได้มีการหารือเรื่องการใช้การบัญชีนิติการ (Forensic Accounting) ที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนซึ่งเป็นประเด็นร่วมสมัย จึงเห็นว่า สำนักงาน กสม. ควรมีความร่วมมือกับคณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อดำเนินการร่วมกัน โดยทางคณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จะเป็นผู้ให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้การบัญชีนิติการกับเจ้าหน้าที่สำนักงาน กสม. ต่อมาคณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้มีความเห็นว่าจะดำเนินการลงนามบันทึกความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กสม. กับคณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และจะมีการดำเนินการลงนามบันทึกความร่วมมือต่อไป

นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เสนอที่ประชุมเพิ่มเติมว่า หลังจากมีการหารือร่วมกัน คณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงเสนอให้มีการลงนามบันทึกความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กสม. กับคณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๒ โดยจะมีการนำร่างบันทึกความร่วมมือดังกล่าวเสนอที่ประชุม กสม. ด้านบริหาร ต่อไป

มติที่ประชุม รับทราบ

๔.๔ การแถลงรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ปี ๒๕๖๑ และรายงานผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑ ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เสนอที่ประชุมว่า เมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๖๒ ดิฉันและนายชาติชาย สุธงศาธรรมิกราช กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วยเลขานุการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และเจ้าหน้าที่สำนักงาน กสม. เป็นผู้แทน กสม. เข้าร่วมประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๘/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ ณ ห้องประชุมอธิป สถาปนพระปกเกล้า เพื่อแถลงรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ปี ๒๕๖๑ และรายงานผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑ ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งจากการแถลงรายงานดังกล่าวของ กสม. ทั้ง ๒ ฉบับ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีความเห็นว่า รายงานของ กสม. ทั้ง ๒ ฉบับ มีความถูกต้อง ครบถ้วนและชัดเจน และได้รับคำชมมาในหลายประเด็น อาทิ การทำงานของ กสม. ในเรื่องผู้สูงอายุ เป็นต้น และในการแถลงรายงานของ กสม. ครั้งนี้ได้แจ้งข้อจำกัดในการจัดทำรายงานของ กสม. ทั้ง ๒ ฉบับ ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เนื่องจากกฎหมายได้กำหนดกรอบระยะเวลาจำกัดในการจัดทำรายงานทั้ง ๒ ฉบับ ซึ่งในจัดทำรายงานของ กสม. โดยเฉพาะรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย

ไทยจำเป็นต้องใช้ข้อมูลส่วนหนึ่งจากหน่วยงานภาครัฐประกอบการจัดทำรายงาน ซึ่งหน่วยงานภาครัฐมักไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการส่งข้อมูลหรือส่งข้อมูลล่าช้า โดยประเด็นดังกล่าวได้มีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้แสดงความเห็นว่า การให้ความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐต่อ กสม. ส่วนหนึ่งเป็นการสะท้อนความเชื่อมั่นต่อ กสม. ว่า การทำหน้าที่ของ กสม. มีความเป็นกลาง ปราศจากอคติหรือไม่ เพียงใด เนื่องจากที่ผ่านมามีเหตุการณ์อันเป็นข้อสังเกตในเรื่องความเป็นกลางในการทำหน้าที่ของ กสม. กสม. จึงไม่ค่อยได้รับความร่วมมือนัก ดังเช่นกรณีนักการเมืองท่านหนึ่งเข้าพบพนักงานสอบสวนเพื่อรับทราบข้อกล่าวหาข้อหาดูหมิ่นศาล และนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์อันเป็นที่จริง ซึ่งปรากฏกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติท่านหนึ่งในเหตุการณ์และได้ให้กำลังใจนักการเมืองผู้ถูกกล่าวหาท่านนั้นด้วย ซึ่งจากเหตุการณ์ดังกล่าว กสม. เลือกฝ่ายหรือเข้าข้างนักการเมืองผู้กระทำความผิดหรือไม่ ซึ่งนายชาติชาย สุธงกิจ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้ชี้แจงประเด็นดังกล่าวต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

นายชาติชาย สุธงกิจ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เสนอที่ประชุมเพิ่มเติมว่า สำหรับรายงานของ กสม. ทั้ง ๒ ฉบับนั้น มีความถูกต้อง ครบถ้วน และชัดเจน มีเนื้อหาครอบคลุมทั้งพัฒนาการในการแก้ไขปัญหาสิทธิมนุษยชน ปัญหาที่ยังมีอยู่ และข้อเสนอแนะ อย่างไรก็ตาม ยังขาดการเปรียบเทียบข้อมูลจากระหว่างปีปัจจุบันกับปีก่อนหน้า ซึ่งการเปรียบเทียบข้อมูลดังกล่าวจะช่วยให้เห็นพัฒนาการของสถานการณ์สิทธิมนุษยชนอย่างชัดเจนยิ่งขึ้นว่ามีความก้าวหน้าหรือมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นเพียงใด ซึ่งโดยภาพรวมสำนักงาน กสม. สามารถทำหน้าที่ในการจัดทำรายงาน การเตรียมการแถลงรายงาน และการสนับสนุนข้อมูลได้อย่างสมบูรณ์ มีการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการสนับสนุนข้อมูลเพิ่มเติม ซึ่งทำให้การชี้แจงรายงานของ กสม. ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เป็นไปอย่างราบรื่น และเป็นนิมิตรหมายที่ดีในการร่วมมือรับผิดชอบภารกิจให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันต่อไปของสำนักงาน กสม.

นายโสพล จริงจิตร เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เสนอที่ประชุมเพิ่มเติมว่า การแถลงรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ปี ๒๕๖๑ และรายงานผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑ ครั้งนี้ ผู้แถลงรายงานสามารถแถลงรายงานได้อย่างชัดเจน การแถลงรายงานทั้ง ๒ ฉบับ ต่อรัฐสภา (สภานิติบัญญัติแห่งชาติ) ถือเป็นการรายงานต่อสาธารณะชนด้วย นอกจากนี้ ผู้แถลงรายงานยังมีไหวพริบในการตอบข้อสังเกตของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติกรณีกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติท่านหนึ่งไปปรากฏตัวในกรณีนักการเมืองได้เข้าพบพนักงานสอบสวนเพื่อรับทราบข้อกล่าวหา โดยได้ชี้แจงว่า กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติท่านนั้นไปปรากฏตัวด้วยเหตุผลใด และจะน้อมรับความเห็นมาพิจารณาต่อไป ส่วนการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงาน กสม. หากยังมีข้อขัดข้องประการใดจะน้อมรับเพื่อปรับปรุงต่อไป และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ทุกคนที่มีส่วนในการสนับสนุนการแถลงรายงานของ กสม. ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติด้วย

จึงเสนอที่ประชุมเพื่อโปรดทราบ

ความเห็นที่ประชุม

๑. นางอังคณา นีละไพจิตร กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เสนอที่ประชุมว่า ขอขอบคุณผู้แถลงรายงานและผู้สนับสนุนข้อมูลและเตรียมการแถลงรายงานทุกท่าน โดยเฉพาะนายชาติชาย สุธงกิจ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่ได้ชี้แจงความเห็นต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กรณีกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติท่านหนึ่งปรากฏตัวและได้ให้กำลังใจนักการเมืองซึ่งเข้าพบพนักงานสอบสวนเพื่อรับทราบข้อกล่าวหาในการนี้ ขอชี้แจงเพิ่มเติมว่า ตนในฐานะเป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามที่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

กล่าวถึง การปรากฏตัวดังกล่าวเป็นการไปสังเกตการณ์กรณีที่ประชาชนให้ความสนใจ ซึ่งเป็นหน้าที่และอำนาจของ กสม. อยู่แล้ว การสังเกตการณ์เป็นวิธีการหนึ่งในการรวบรวมข้อเท็จจริงและเฝ้าระวังสถานการณ์ที่อาจสุ่มเสี่ยงต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชน ซึ่งการไปสังเกตการณ์ดังกล่าวไม่ใช่ครั้งแรก เพียงแต่ส่วนใหญ่จะมอบหมายให้เจ้าหน้าที่สำนักเฝ้าระวังและประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนไปสังเกตการณ์ แต่เนื่องจากที่ผ่านมาเป็นวันหยุดยาวจึงไม่สามารถติดต่อเจ้าหน้าที่สำนักงาน กสม. ได้ ซึ่งจากการไปสังเกตการณ์ครั้งนี้เป็นประโยชน์ของทั้งฝ่ายพนักงานสอบสวนและผู้ถูกกล่าวหา เนื่องจากการสร้างความเชื่อมั่นให้กับพนักงานสอบสวนว่าได้ดำเนินการอย่างถูกต้อง ส่วนผู้ถูกกล่าวหา ก็เกิดความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมของไทยว่าการดำเนินคดีจะเป็นไปอย่างยุติธรรม ไม่ได้เป็นการดำเนินคดีเพื่อกลั่นแกล้ง โดยผู้ถูกกล่าวหาได้แถลงระหว่างการรับทราบข้อกล่าวหาว่าเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม และพร้อมจะต่อสู้คดีตามกระบวนการยุติธรรมของไทยต่อไป

ส่วนประเด็นการกล่าวอ้างว่ากรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่ไปปรากฏตัวเลือกข้างนักการเมืองซึ่งได้กระทำผิดกฎหมายนั้น ขอชี้แจงประเด็นการเข้าข้างผู้กระทำผิดกฎหมายว่า ในทางคดีอาญาผู้ต้องหาหรือจำเลยต้องได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ตามหลักการ presumption of innocence จนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าเป็นผู้กระทำความผิด และจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำผิดมิได้ ซึ่งคดีของนายปิยบุตร แสงกนกกุล ยังไม่ถึงที่สุด อีกทั้งนายปิยบุตรยังไม่อยู่ในสถานะนักการเมือง ดังนั้น การที่สมาชิกรัฐสภานิติบัญญัติแห่งชาติกล่าวอ้างว่ากรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเข้าข้างหรือสนับสนุนนักการเมืองผู้กระทำความผิดจึงเป็นความเข้าใจผิดของสมาชิกรัฐสภานิติบัญญัติแห่งชาตินั้น เนื่องจากผู้ถูกกล่าวหา ยังไม่ถูกพิพากษาว่าเป็นผู้กระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา นอกจากนี้ในการไปสังเกตการณ์ครั้งนี้ ตนไปสังเกตการณ์ด้วยความบริสุทธิ์ใจโดยนั่งอยู่ฝั่งเดียวกันกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ปอท. และไม่ได้แสดงความคิดเห็นใด ๆ ระหว่างการรายงานตัว ทั้งนี้ส่วนตัวไม่เคยรู้จักกับผู้ถูกกล่าวหามาก่อน

๒. นายวัส ดิงสมิตร ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เสนอที่ประชุมว่า หลังจากการไปสังเกตการณ์ของกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กรณีนักการเมืองผู้หนึ่งไปรับทราบข้อกล่าวหาในคดีอาญาครั้งนี้ พบว่าผลสะท้อนส่วนใหญ่มายัง กสม. เป็นไปในทางลบ ดังนั้น การที่กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จะเดินทางไปสังเกตการณ์ด้วยตนเอง จึงต้องพึงระมัดระวังผลกระทบที่จะเกิดขึ้นหลังจากการเดินทางไปสังเกตการณ์ นอกจากนี้สำนักงาน กสม. ได้มีสำนักเฝ้าระวังและประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนเป็นผู้รับผิดชอบตามหน้าที่และอำนาจดังกล่าวโดยตรง ซึ่งการไปสังเกตการณ์โดยสำนักงาน กสม. จะมีผลกระทบต่อองค์กรน้อยกว่าการไปสังเกตการณ์โดยกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ดังนั้น การไปสังเกตการณ์จึงควรดำเนินการโดยสำนักงาน กสม. เป็นหลัก

มติที่ประชุม รับทราบ

๔.๕ ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้รับเชิญจากมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี เป็นประธานกรรมการวิพากษ์หลักสูตรเยาวชนรุ่นใหม่ใส่ใจเคารพสิทธิ ในวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๒ ณ โรงแรมทีเค พาเลซ ไฮเทล แอนด์ คอนเวนชั่น

นายวัส ดิงสมิตร ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ แจ้งที่ประชุมว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ได้มีหนังสือ ที่ ศธ ๐๕๔๓/ว ๘๐๐ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๒ กราบเรียนประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นประธานกรรมการวิพากษ์หลักสูตรเยาวชนรุ่นใหม่ใส่ใจเคารพสิทธิ ซึ่งประกอบด้วยหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรบริบท ๔ ภาค เพื่อนำไปใช้อบรมเชิงปฏิบัติการให้กับนักศึกษามหาวิทยาลัยภาคี และนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำคู่มือการอบรมถ่ายทอดความรู้ให้นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศ

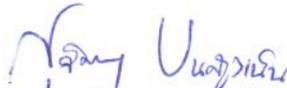
ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๒ เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ โรงแรมทีเค พาเลส ไฮเทล แอนด์ คอนเวนชัน
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ

จึงเสนอที่ประชุมเพื่อโปรดทราบ

มติที่ประชุม รับทราบ

เลิกประชุมเวลา ๑๓.๓๐ น.

(นายวิษณุ อีริวโรจน์)
ผู้จัดรายงานการประชุม

(นางสาวสุจิตรา บนสูงเนิน)
ผู้จัดรายงานการประชุม

(นายธรรมนุญ เสียมยัง)
ผู้จัดรายงานการประชุม

(นางจันทกานต์ จิตราพานิชย์ เกตุปราชญ์)
ผู้ตรวจรายงานการประชุม